

TEST ZNALOSTÍ

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby

1

6 bodů

KURZ PŘEŽITÍ V KRAJINĚ

Jsi instruktorem/kou kurzu orientace v přírodě. Spoj správně pojem (1–6) s praktickou radou pro účastníky (A–F) tak, aby rady odpovídaly kartografickým pravidlům. Zapiš správné dvojice do tabulky níže.

1. Azimut
2. Generalizace (zobecnění)
3. Měřítko
4. Barevná hypsometrie
5. Vrstevnice
6. Zkreslení

- A. „Pomáhá určit, jak velká vzdálenost v krajině odpovídá stejné vzdálenosti nakreslené na mapě.“
 B. „Při kreslení plánu okolí vynechejte malé keře a zakreslete jen hlavní budovy.“
 C. „Pokud jsou tyto čáry hustě u sebe, čeká nás při výstupu na kopec pořádná dřina.“
 D. „Pozor, každá rovná mapa světa v určité míře deformuje plochy nebo úhly.“
 E. „Tento úhel měřený od severu vám určí přesný směr pochodu k cíli.“
 F. „Podle barevných odstínů na mapě poznáte, kde končí nížina a začínají hory.“

Pojem	1	2	3	4	5	6
Praktická rada	E	B	A	F	C	D

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 1 bod. Celkem 6 bodů.

Řešení: viz tabulka

2

5 bodů

VESMÍRNÝ ARCHIV

Vědecká expedice se vrátila s novými daty z roku 2025. Vyber v závorkách správnou možnost, aby byl zápis v archivu pravdivý.

Nejnovější výzkumy z roku 2025 potvrdily, že nejvyšší počet měsíců (celkem 274) má planeta (Jupiter / **Saturn**). Naše Země má však jen jeden Měsíc, jehož rotace je tzv. (**vázaná** / volná), takže vidíme stále stejnou stranu Měsíce. Když se Země dostane do (přísluní / **odsluní**), je od Slunce vzdálena nejdále. Střídání ročních období je způsobeno (vzdáleností od Slunce / **sklonem zemské osy**) při oběhu Země kolem Slunce. Mezi vnitřními (kamennými) a vnějšími (plynnými) planetami se nachází hlavní pás (komet / **planetek**).

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 1 bod. Celkem 5 bodů.

Řešení: viz text

3

8 bodů

ŘEČNÍK

Vyber vždy právě jednu správnou odpověď u každého postřehu z expedice.

- U ústí řeky Nil jsme viděli, jak se tok dělí do mnoha ramen a vytváří tvar trojúhelníku. Jde o: A) estuár **B) deltu** C) meandr D) průplav
- Lod' měřila slanost vody v Severním moři. Výsledek 35 ‰ (promile) znamená, že v 1 litru vody je: A) 3,5 g soli **B) 35 g soli** C) 350 g soli D) 35 kg soli
- Pluli jsme nad místem, kde se od sebe dvě litosférické desky oddalují. Tímto pohybem vzniká: **A) rift a nová oceánská kůra** B) hlubokomořský příkop C) gejzír D) vrása
- Nejspodnější vrstva atmosféry, kde se právě teď tvoří oblaky a déšť, se nazývá: A) stratosféra **B) troposféra** C) exosféra D) termosféra
- Africký stát, který jako jediný v regionu leží u břehů Středozemního i Rudého moře, je: A) Maroko B) Libye **C) Egypt** D) Keňa
- V Etiopii jsme navštívili Danakilskou proláklinu. Je to jedno z nejteplejších míst světa, které leží, podobně jako Mrtvé moře: A) nad sněžnou čarou **B) pod úrovní hladiny světového oceánu** C) na rovníku D) na ostrově

7. Při přeletu časových pásem směrem na východ si musíme hodinky vždy:
A) posunout dopředu B) posunout dozadu C) ponechat beze změny D) přerádit podle Měsíce
8. Proces, kdy se ze stepí a savan stávají kvůli suchu neúrodné pouště, se nazývá:
A) urbanizace B) generalizace C) kondenzace **D) desertifikace**

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 1 bod. Celkem 8 bodů.

Řešení: viz text

4

6 bodů

MINI-SCÉNÁŘ – REPORTÁŽ Z AFARSKÉ PROLÁKLINY

Přečti si krátkou zprávu a odpověz na otázky (vyber vždy právě jednu správnou odpověď).

V listopadu 2025 se v Etiopii, v oblasti Východoafrické příkopové prolákliny, probudila k životu spící sopka Hayli Gubbi. Vyvrhla oblak popela do výšky 14 km, který vítr zanesl až nad Indii.

- V jakém šířkovém vegetačním pásmu se nachází většina Etiopie (blízko rovníku, sucho/vlhko)?
A) tundra B) tropické deštné lesy **C) savany a suché stepi** D) tajga
- Která zemská sféra byla přímo zdrojem erupce sopky Hayli Gubbi?
A) atmosféra B) hydrosféra **C) litosféra** D) pedosféra
- Pokud by popel z Etiopie byl unášen přímo na východ, který oceán by musel překonat, aby dosáhl Indie?
A) Atlantský **B) Indický** C) Tichý D) Jižní

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 2 body. Celkem 6 bodů.

Řešení: viz text

5

5 bodů

TŘÍDĚNÍ POJMŮ – AFRIKA A KRAJINA

Roztříd' pojmy do dvou sloupců podle toho, zda souvisí s vodstvem (hydrosféra), nebo s povrchem a půdou (litosféra/pedosféra). Pozor, pracuj s rozvahou, za chybně umístěný pojem se body odečítají.

Pojmy: *vádí, humus, povodí, magma, ústí*

Hydrosféra (voda): **vádí, povodí, ústí**

Litosféra / Pedosféra (pevný povrch): **humus, magma**

Hodnocení: Za každý správně přiřazený pojem 1 bod. Celkem max. 5 bodů. Za každý chybně přiřazený pojem odečíst 1 bod. Minimální počet bodů je 0.

Řešení: viz text